

Burenen over de vloer op de GGZ-afdeling

REPORTAGE Binnenkijken in Heiloo op Burendag

'Ik loop hier elke dag langs, maar wat gebeurt er binnen?' De forensisch psychiatrische GGZ-afdeling opent de normaal gesloten deuren. 'Vaak denken mensen dat hier alleen maar gevaarlijke mensen zitten'

Suzanne Rijnja
s.rijnja@mediatals.nl

„Op dinsdag en donderdag krijg ik schema-therapie en EMDR-therapie. Verder kan ik nu niet veel meer doen, want die therapieën breken je op

„Iemand die op straat slaapt, een ingegooide ruit, een brand. Ik weet niet of die mensen hier vandaan komen, maar er wordt gelijk naar de GGZ geweest

„Vaak hebben mensen het beeld dat hier alleen maar gevaarlijke mensen zitten", zegt teamleider Paul Wouterse in het atrium tijdens de rondleiding.

Heiloo ■ „Ik loop hier elke dag langs, maar wat gebeurt er binnen? Dat kan ik niet zien", zegt Nico Meijer uit Heiloo. Daar kwam dit weekend verandering in. De GGZ Noord-Holland-Noord opende op Burendag de normaal gesloten deuren van de forensisch psychiatrische afdeling.

Op het landgoed Willibrordus wonen zo'n zestig cliënten op deze afdeling, verdeeld over twee locaties. Veel van hen zijn met justitie in aanraking geweest, maar het is geen tbs-kliniek. Een rechter kan de voorwaarde stellen dat iemand behandeld wordt bij de GGZ, waardoor de tbs kan komen te vervallen. Houdt degene zich daar niet aan, dan kan de rechter hem of haar alsnog direct naar een tbs-kliniek sturen.

„Vaak hebben mensen het beeld dat hier alleen maar gevaarlijke mensen zitten", zegt teamleider Paul Wouterse. Mede om te laten zien dat dit niet zo is, krijgen burenen een rondleiding door de locatie De Hooge Venne.

Unit 4

Ze worden meegenomen naar Unit 4. De afdeling waar de cliënten de meeste vrijheden hebben. Hier hebben ze ook een eigen sleutel waarmee ze naar buiten kunnen. Dat geldt voor de andere afdelingen niet, daar zijn de deuren beveiligd. De negen bewoners hebben een gezamenlijke woonkamer met een televisie en computer. Sommige cliënten mogen vanwege hun psychische toestand of delict geen of beperkt internet gebruiken, dat beslist een rechter.

Privékamers

Bij een aantal privékamers staat de deur open. Daar wordt even naar binnen geglurd. Cliënt Judith (26) heeft haar deur opengezet en wacht af tot iemand haar kant op komt. Ze heeft haar kamer opgeruimd en er staat 'welkom' op het whiteboard aan de muur.

„Ik ben hier sinds 4 november", zegt ze. Ze heeft een jaar lang klinische behandeling opgelegd gekregen na een delict met haar ex-man.

„Ik heb eerst in de gevangenis

gezet en daarna ben ik hier gekomen."

Haar dagen vult ze met therapie en dagbesteding. „Ik werkte eerst bij de drukkerij, daar heb ik allemaal certificaten verdiend. Op dinsdag- en donderdagmiddag krijg ik schematherapie, dat is voor persoonlijkheidsstoornissen, en EMDR-therapie. Verder kan ik nu niet veel meer doen, want die therapieën breken je op."

Het gaat goed met haar, zegt ze. „Ik wilde ook heel graag behandeld worden. In tegenstelling tot anderen vind ik het fijn om hier te zijn." Dat geldt niet voor iedereen. „Maar ik ervaar het hier niet als gevaarlijk. Als er iets voorvalt zijn er veel werknemers die gelijk ingrijpen. En daarna bespreken we het met z'n allen."

De wijk

Tijdens een presentatie over hoe de cliënten worden voorbereid op de maatschappij, uit buurtbewoner Nico Meijer zijn zorgen namens de wijk. „Hoe groot is de kans dat iemand terugvalt? Wij hebben in de buurt ook problemen. Iemand die op straat slaapt, een ingegooide ruit, een brand. Ik weet niet of die mensen hier vandaan komen, maar er wordt gelijk naar de GGZ gegaan."

De incidenten hebben vaak geen verband met de GGZ, maar de buurt legt die link snel, weet Kuijper. „Als het wel met de GGZ te maken heeft, nemen we onze verantwoordelijkheid."

Bij een incident met een cliënt kunnen mensen bellen met de GGZ NHN. „Bij die gesprekken moeten we wel rekening met privacy van de cliënten. Daar willen we ons niet achter verschuilen, maar moeten we ons wel aan houden. We hebben hier wel gezegd: we willen een goede buur zijn en alle vragen beantwoorden, of anders uitleggen waarom dat niet kan."

Meestal gaan de zorgen van omwonenden over personen die niet in behandeling zijn bij de GGZ.

„Daar moeten we dan met de buurt over praten. Het dorp en de GGZ zijn zo met elkaar verweven, veel Heilooërs werken hier ook. Er is zo'n verbondenheid, en tegelijkertijd heb je soms hele schrijnende gevallen waarvan wij ook niet goed weten wat we ermee aan moeten. Dat is een maatschappelijk

„Vaak hebben mensen het beeld dat hier alleen maar gevaarlijke mensen zitten", zegt teamleider Paul Wouterse in het atrium. FOTO'S: JIFOTO.NL/VINCENT DE VRIES

De kamer van een van de cliënten.

ke verantwoordelijkheid en daar moet dan nauwe en soms heel intensieve afstemming over zijn tussen de GGD, gemeente, politie, huisarts en GGZ. Het gaat vaak, of eigenlijk altijd, om zorgmijders. En dat zijn soms heel schrijnende situaties van mensen die zich van alle mogelijke hulp onttrekken, maar geen gedwongen zorg krijgen opgelegd."

„Het is aangetoond dat therapie helpt tegen recidive", zegt Kuijper. „Als iemand zijn tijd heeft uitgezeten in de gevangenis en zomaar in de maatschappij wordt gezet, is de kans veel groter dat het misgaat." Daar weet psychomotorisch therapeut Daniëlle van der Meer meer over. In de gymzaal laat ze de burenen een puzzelopdracht doen, die ze normaal met cliënten doet.

Op elke unit delen ongeveer negen personen een woonkamer.

„Non-verbaal zie je veel wat verbaal niet genoemd wordt. Vaak gaan mensen met agressieproblemen veel de gymzaal in. Gaan ze dan alleen boksen, zodat ze hun agressie kwijt zijn? Nee, dat is eigenlijk al een stap te ver. Ze doen dit soort oefeningen. We kijken naar wat er gebeurt in hun lijf, hoe de frustratie zich opstapelt. Het praat vaak makkelijker. Eerst een

spel, dan gedrag herkennen en dat terugkoppelen naar het dagelijks leven." Naast therapie kunnen de cliënten ook werken in de eigen drukkerij, kwekerij, groenvoorziening of hout bewerken bij Maatwerk, onderdeel van de GGZ Noord-Holland-Noord. „Naast het delict zit er meer in deze mensen, ambitie en talent",

Burendag

Burendag wordt ieder jaar op de vierde zaterdag in september gevierd. De GGZ trok zaterdag 51 omwonenden. In verband met het coronavirus was er geen vrije inloop, maar waren er geplande vier rondleidingen.

zegt teamleider Wim Haisma terwijl hij de groep rondleidt. „Ze komen hier als dagbesteding of om zich klaar te maken voor een baan."

De burenen zijn onder de indruk van wat hier allemaal gemaakt en gedaan wordt. „Het is toch wel interessant", zegt Nico Meijer. „Nu horen we ook een keer het achterliggende verhaal."